

Euskal industriak «birmoldaketa ekologikoa» egin behar izango du

Europako arau ekologikoak hemengoak baino gogorragoak dira

Datorren 1993ko Europako Merkatu Batuaren aurrean erronka garrantzitsua daukate euskal enpresek ingurugiroari dagokionez, konpetitibitatea ahaztu gabe. Europako Komunitatean (EK) industria ezberdinek bete behar dituzten arau ekologikoak hemengoak baino gogorragoak dira.

BILBO

Nafarroako Foru Komunitatea (NFK) eta Euskal Autonomi Elkarteari (EAE) dagokienez, Gobernuak isunak eta neurri tekniko bereziak jartzeko dirulaguntzak erabili dituzte arazoa konpontzeko. Bilboko Merkatal, Industria eta Nabigazio Ganbararen 'Informaciones' argitalpenak jasotako informazioaren arabera, EAEn gaur egun bertako industrien 489 isurtegi ilegal erabiltzen dituzte eta ibai eta bide ertze arako zabortege bilakatu dira.

Euskal Herriaren Nerbioi ibaiaren itsasoratzen den ingurua da kutsadurak gogorren jotako eskualdea. Dena den, Eusko Jaurlaritzako iturriek aditzera eman dutenez, azken urtean emisio poluigarrien kopurua jaitsi egin da. Iturri ofizialek gaineratzen dutenez, kutsaduraren % 40 automobilen eraginakoa izan da 1990. urtean.

Gasteizko Gobernuak akordioa sinatu zuen iaz beste enpresa batzue-

Euskal industriak egin beharreko beste birmoldaketa ekologikoa da.

kin batera, Etxebarrin kokatuko den hondakin toxikoen tratamendurako plantaren proiektua aurrera eramateko.

HONDAKIN TOXIKOEN TRATAMENDUA

Proiektuaren aurrekontua 1.000 milioi pezetakoa (55,55 milioi libera) da. Jadanik ikerketak oso aurreratuta daude eta planta hau eraikitzeke Sopreclorisa elkartearen eratu dute Bilboko Ur Patzuergoak, AHV Bizkaiko Labe Garaien enpresak eta beste bederatzi bazkidek.

Enpresa siderurgikoetako azido klorhidriko soberakinak burdin oxidoa bezalako produktu bihurtuko luke Etxebarriko plantak. EAEn 40.000 tona azido klorhidriko hondakin ekoizten dira urtero.

1990. urtean EAEko 48 enpresa inguruk 400 milioi pezetako (22,22 milioi libera) dirulaguntza jaso zuten beren instalazioak berritu eta isurkin kopurua murrizteko. Era berean, 43 enpresei espedienteak zabaldu zitzaizkien ekoizten zituzten isurkin arriskutsuen berri ez emateagatik. Hauen artean Erandioko Plomos y Aleaciones enpresaren kasua zegoen; honek legeak uzten duena baino hogeitaz aldiz partikula gehiago eta bost-bedederatzi aldiz berun gehiago isurtzen zuen.

Ikerketa ofizialen arabera, sektore kimikoa da gehien kutsatzen duena eta bere fakturazioaren % 13 ingurugiro arloko hobekuntzetara zuzendu beharko litzuke Europako beste herrialde batzuen mailara iristeko.

Bodegas Bilbainasek 1.000 milioiko inbertsioa behar duela uste du CVNEk

V.P. / BILBO

'Compañía Vinícola del Norte de España' (CVNE) 'Bodegas Bilbainas' eskuratzeko egin duen eskaintza dela eta, azken honek 1.000 milioitik gorako inbertsioa behar duela adierazi du Luis Vallejo CVNEko presidentek. Inbertsio hauek instalazioak eta produkzio prozesua modernizatzeko erabiliko dira, bodega horrek «merkatuan erakuntzun ahal izateko eta beraren etorkizuna bermatzeko».

Inbertsio hauek finantzatzeko, Bodegas Bilbainasen kapital zabal-kuntza egin lezakeela ziurtatu du Vallejo, OPAk arrakasta izanez gero. CVNEko presidentek baieztatu duenez, «azken hamar urteotan Bodegas Bilbainasek ia ez du inbertsiorik egin eta, gestio horren ondorioz, bere etorkizuna kolokan dago». Instalazioak zahartzeaz gain, Vallejo azpimarratu du Bodegas Bilbainasek dituen mahasti gehienek 30 urte baino gehiago dituztela, azken urteotan berrikuntzarik egin ez delako.

CVNEko arduradun nagusiak gehitu duenez, Bodegas Bilbainasen errentagarritasun faltaren erakusga-

Errioxako ardo sotoa.

rririk handienetarikoa bat CVNEk, langile gutxiagorekin, Bodegas Bilbainasen fakturazioa % 6 gaitzitzen da. «Bodegas Bilbainasen arazo nagusietarikoa bat bere produktuen prezioa jaitsi eta salmentak ez dira gehitu», dio Vallejo. Gaur egun, Bodegas Bilbainasek miloi bat litro inguru saltzen ditu, duela zenbait urte bi milioi saltzen zituen bitartean. Dena dela, «honek ez du esan nahi

—esan du— Bodegas Bilbainasen ardoaren kalitatea jaitsi denik».

KAPITALAREN % 20 KONTROLATUTA

CVNEk aurrera daraman akzioak erosteko eskaintza dela eta, ezarri den akzio 87.800 pezetako balioa ona dela ziurtatu du Vallejo, «Bodegas Bilbainasen ondarea, egitura eta oraingo egoera kontutan hartuta». Ildo honetatik, zaila ikusten du bilbotar enpresak kontra-OPA bat aurkeztu dezakeenik, «ez litzatekeelako erraza CVNEk eskaini duen baino prezio handiagoa abalatzten duen entitate bat aurkitzea».

Bestalde, operazioa diseinatu duen Balore eta Burtza elkarteak (FG) orain arte Bodegas Bilbainasen kapitalaren % 20 kontrolatuta daukala adierazi du, eta % 30era —OPAK aurrirakusten duen gutxi— iristea espero duela gaineratu du. Oraindik ez da ezaguna lehenengo akziodun erakundea den BBK-k operazio honetan hartuko duen jarraera, entitate honetako akziodunak beren erabakia aztertzen ari direlako. Erabakia abuztuaren hasieran eza-gutzea espero da.

EAEko ekonomia sozialeko 2.000 enpresek 43.000 langile dituzte

DONOSTIA

EAEko Ekonomia sozialeko 2.000 enpresetan —kooperatibak eta lan elkarte anonimoak— 43.000 pertsonak dihardute lanean. Ekonomia sozialak EAEko Industri Produktua Gordinareneko % 24 eta Barne Produktu Gordinareneko % 15 baino gehiago suposatzen du, 'Empresa XXI' ekonomia aldizkariak jakin erazi duenez. Ekonomia sozialeko enpresek euskal sistema sozio ekonomikoan duten garrantzia begibistakoa da, beraz.

Agerkari honek gehitzen duenez, EAEko biztanleria osoak nolabaiteko harremanak ditu ekonomia sozialeko enpresekin, bai industri sistemaren barruan, bai kontsumo edo zerbitzuetan, banku entitateen batekin edota hezikuntza edo etxebizitza arloan.

Horrelako enpresek lan baldintzen hobekuntzarako eta enpleguaren sorrerarako duten garrantzia ikusita, Eusko Jaurlaritzako Lan eta Gizarte Segurantzako Sailak enpresa hauen sorrera bultzatuko zuen 1988. urtean programa baten bidez eta, 1993ko erronkaren aurrean konpetitibitatea handitzeko teknikak eta

praktikak erabiltzea ere erraztu zituen. Honez gainera, elkarte hauen batasuna, sinergia eta eskalako ekonomia ahalbideratzen dituen eskemak erabiltzea ere programaren xedea zen.

Programa hau 1988an sortu zen eta, helburua, ekonomia sozialeko elkarteak sortzen laguntzea zen, hala kooperatibak nola lan elkarte anonimoak. 1988. urtean 22 kooperatiba eta 65 LEAren sorrera lagundu zuen Eusko Jaurlaritzak. Elkarte hauek 241 eta 543 lanpostu sortu zituzten, hurrenez hurren. 1989 urtean 32 kooperatiba eta 55 LEA antolatu ziren eta, hauek, 306 eta 463 lanpostu sortu zituzten. Iazko urteko ekainera arte 13 kooperatiba eta 5 lan elkarte lagundu ziren. Azken bost urteotatik honako joera, kooperatiba gehiago eta lan elkarte gutxiago sortzearena izan da.

Ekonomia sozialeko enpresak babesteko egitura egokiak sortzea ere Jaurlaritzaren kezka izan da. Horretaz, 1989an egitura plan bati ekin zitzaion, horrelako enpresen ezaugarri nagusietarikoa bat euren tamaina txikia izan da eta eta horrek beren bideragarritasuna kolokan jartzen du, batez ere Merkatu Bateratuaren aurrean.

UCEk gutxieneko zerbitzuetarako negoziazioan parte hartu nahi du

BILBO

Euskadiko Kontsumitzaileen Elkarteak grebaldietarako gutxieneko zerbitzuei buruzko elkarrizketetan parte hartzeko eskatu dio Martin Auzmendi Lan Sailburuari. Elkarte honek gaitzetsi egin du irailetik aurrera euskal sindikatu eta patronalarekin izango diren negoziaketetatik baztertuta izatea.

Kontsumitzaile elkarte hau erabat ados agertu da gutxieneko zerbitzuak finkatzeko negoziazio hauek egitearekin, «kontsumitzaileek behin baino gehiagotan eskatu dute eta».

Kontsumitzaileen Elkarteak bere adostasuna agertu du Auzmendiarekin, «Euskadin elkarrizketa eta pluraltasun sozial giro bat» sortzen ari dela esaten duenez eta, UCEren iritziz, «nego-

Martin Auzmendi.

ziazio prozesuan UCE egoteak egoera sozial eta ekonomikoaren normaltasuna lortzeko eta lan gatazkak gutxitzeko aurrerapauso bat ekar dezake».

REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
EUSKALTZAINDIA
ACADEMIE DE LA LANGUE BASQUE

EGOITZA BERRIAREN HORNIKETA

Xedea: Altxarien horniketa eta ezarketa.

Kokalekua: Plaza Barria, 15. Bilbo.

Gutxigorabeherako aurrekontua: 47.586.420 pta.

Betebeharreko oinarriak: Euskaltzaindiaren oraingo Egoitza (Elkano, 5-1. ez. Bilbo) edo (94) 415.81.55 telf. eta (94) 415.81.55 faxean eska daitezke.

Aurkezteko lekua eta epea: Proposamenak oraingo Egoitza aurkeztu beharko dira abuztuaren 2ko eguerdirako.

Burutzeko epea: 1991ko irailak 20a.